

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXXV. Qui bonâ fide contractum fecit usurarium, quem si scivisset
non esse justum, alium fecisset contractum justum, v. g. societatis, non
potest auctarium supra sortem retinere, titulo lucri ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

piam causam. Quia in sensu obvio nihil amplius sonant verba ipsius.

CAPUT XXXV.

Qui bonâ fide contractum fecit usurarium, quem si scivisset non esse justum, alium fecisset contractum justum, v. g. societatis, non potest auerarium supra sortem retinere titulo lucri cessantis ex tali justo contractu, si ab initio nullo modo cogitaverit de isto alio contractu justo.

407 **C**ontrarium asserunt Sa verbo *usura* n. 8. Tannerus hic q. 4. disp. 7. dub. 3. Sanctarellus q. 46. p. 1. Verricelli qq. Moral. tr. 4. q. 2. Tamburinus l. 8. in Decal. tr. 3. c. 8. s. 3. n. 21. Diana p. 11. tr. 7. resol. 24. Quia dum bonâ fide contrahit, & absque voluntate contrahendi sub usura, implicitè vult alium inire contractum justum, ex eoque percipere lucrum. Sed contrâ: 1°. si à principio nullo modo cogitaverit de alio contractu justo, quomodo implicitè eum voluit, cum nihil voluit, quin præcognitum?

408 2°. alius ille contractus iniri non potest absque consensu mutuarii, qui censi nequit consentire ad solvendum interestè lucri cessantis ex alio contractu, si hoc nullo modo fuerit ipsi propositum, sed solum mutui pretium.

409 3°. contractus justus, v. g. societatis, nullo modo includitur in contractu usurario quem fecit. Igitur absque fundamento dicitur voluisse justum, dum bonâ fide voluit injustum, seu usurarium. Quod enim bonâ fide faciens contractum injustum, ideò faciat, quia credit justum, & sic habeat affectum ad justitiam. Nihil est. Quia aliud est habere affectum ad justitiam existimatam contractus usurarii; aliud ad justitiam veram contractus societatis v. g. in illo non inclusi; nec qui vult primum, implicitè vult secundum.

410 Quod etiam usurariè mutuans, ut supra, animo ita affectus sit, ut si sciret usurariè se contrahere, alio modo justo contrahere vellet. Ipsum non magis juvat. Quia conditionalis illa nihil hic & nunc ponit in re. Aliàs simili ratione lucrum retinere posset, qui malâ fide contractum usurarium iniisset; saltem in casu quo modo justo contrahere voluisset, si eum cognovisset.

411 Admittit quidem hoc Verricelli loco citato. Sed quâ probabilitate, ipse viderit: si enim ito casu excusabilis esset, omnis usurarius excusari posset, omneque ex contractu usurario lucrum palliari: cum nullus sit usurarius contractus, qui alio justo modo cum eodem vel alio contrahente fieri non potuisset.

412 Denique Authores, quos impugnamus, frustra allegant venditorem, qui bonâ fide vendidit aliquid pretio plus vel minus justo

(v. g. duodecim, vel octo quod valet decem) posse contractum reducere ad justum. Hoc enim ideò potest, quia contractus ille ex toto non fuit injustus, sed ex parte duntaxat. Cui nihil simile in præfenti.

CAPUT XXXVI.

Ab usura liberi sunt Montes Pietatis, tam Italici, quam Belgici, & mixti.

Mons Pietatis est notabilis cumulus pecuniarum, vel alterius rei mutuabilis, v. g. frumenti, collectus ad subveniendum necessitati indigentium, per mutuum, & ad impediendum ne usuris opprimantur. Alius est collectus ex puris eleëmofynis; alius collectus ex pecuniis ad censum levatis; alius mixtus, sive collectus partim ex eleëmofynis, partim ex censibus.

Montes Pietatis primi generis originem habuerunt Perusii, in Italia, & ideò *Italici* vocantur. Ibi namque quidam Concionatores hortati sunt fideles, & Magistratus, ad subveniendum necessitatibus pauperum, per pias eleëmofynas, & legata, ex quibus conflaretur notabilis pecuniarum cumulus, quæ mutuo sub certis darentur conditionibus. Quarum 1^a. erat, ut mutuum solis daretur pauperibus istius loci. 2^a. ut in certa duntaxat quantitate, v. g. non ultra centum libras. 3^a. ut non nisi ad certum tempus, v. g. ad annum. 4^a. ut mutuarii darent pignus, ne cumulus defectu restitutionis fortis exhauriretur. 5^a. ut aliquid insuper moderatum solverent pro expensis Ministrorum, quibus cura esset Montes custodiendi, pignora recipiendi, & suo tempore restituendi, atque ex præfato cumulo indigentibus promptè mutuandi. 6^a. ut, si fors præfixo tempore non restitueretur, pignora venderentur, detractisque sorte, ac stipendio Ministrorum, residuum pretii mutuarii restitueretur.

Dictarum eleëmofynarum defectu alterius generis Montes anno 1619. sub Principibus Alberto & Isabella in Belgio erecti sunt, ex levata utique (ex indulto Principum, ac Magistratuum) ingenti summa pecuniarum ad censum annum, ex quibus per mutuum cuius subveniretur indigenti, cum onere pendendi aliquid, tum pro solutione censuum, quibus Mons gravaretur; tum etiam pro expensis Ministrorum, erectione, & reparatione domûs, &c. Et isti vocantur *Montes Belgici*.

Inventus est alius quoque modus subveniendi pauperum indigentia per mensas, ut vocant, scænebres Mercatorum, seu Lombardorum, qui, habitâ facultate Principum, publicam aperiunt mensam, ex notabilique summa pecuniæ propriæ, alias in censum justum, vel negotiationem applicandæ, cuius indigenti mutuum præstant, sub iisdem ferè conditionibus, quæ servantur in Montibus Pie-